



Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2025/2026

Destinace (země, město): Portugalsko, Lisabon

Jméno, příjmení: Pavlína Vondráčková

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav): Universidade de Lisboa, Faculdade de Letras, Centro de Línguas e Culturas Eslavas

Charakteristika studia

Český jazyk a české reálie je na Filozofické fakultě Univerzity v Lisabonu možné studovat jako volitelný předmět jednak ve vedlejší bakalářském studijním programu Slovanská studia, ale také jako volitelný předmět v rámci bakalářského studia všech ostatních studijních programů v rámci celé fakulty i univerzity. Studenti za úspěšné absolvování kurzu získávají 6 kreditů (ECTS). Kurzy češtiny jsou otevřeny rovněž zájemcům z veřejnosti. Ti za absolvování kurzu mohou získat osvědčení. Kurzy jsou pro tyto studenty zdarma, platí se registrační poplatek ve výši 20 eur za semestr. S českou literaturou se studenti seznamují v předmětech *Úvod do literatury slovanských jazyků* a *Vybrané kapitoly z literatury slovanských jazyků*. Oba předměty vyučují kromě české lektorky také další lektorky z Centra slovanských jazyků a kultur. Předmět *Úvod do literatury slovanských jazyků* navštěvovalo 7 studentů a hodinová dotace pro českou literaturu byla 7 x 90 minut za semestr. Na předmět *Vybrané kapitoly z literatury slovanských jazyků* byla hodinová dotace pro českou literaturu 5 x 90 minut/semestr a přednášek se účastnilo 6 studentů. Ve spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v Lisabonu a s Velvyslanectvím Polské republiky v Lisabonu se podařilo přesvědčit vedení fakulty k obnovení studijního programu Slovanská studia jako hlavního studijního oboru. V letním semestru tohoto akademického roku byly zahájeny práce na přípravě studijního plánu a seznamu vyučovaných předmětů. Pokud bude návrh schválen, mohl by být program znovu

otevřen od akademického roku 2027/28. Obnovení programu by mohlo přispět ke zvýšení zájmu o studium slovanských jazyků a přilákat větší počet studentů.

Studenti češtiny

Zájem o studium českého jazyka byl obdobně jako v předcházejících letech relativně vysoký. Kurzy češtiny se dařilo dobře propagovat v rámci univerzity, ale i na sociálních sítích (od akademického roku 2025/26 jsou kurzy češtiny a aktivity s nimi spojené propagovány také na Instagramu pod profilem *Checoemlisboa*). Byly osloveny další fakulty Lisabonské univerzity s žádostí o informování studentů o možnosti studia českého jazyka, neboť povědomí o této nabídce je mezi studenty stále poměrně nízké. Kurzy českého jazyka také aktivně podporuje Velvyslanectví České republiky v Lisabonu, které zveřejňuje informace o kurzech češtiny na svých internetových stránkách. V zimním semestru studovalo češtinu dohromady 29 studentů (*Český jazyk a kultura A1.1* 10 studentů, *Český jazyk a kultura A2.1* 13 studentů, *Český jazyk a kultura B1.1* 6 studentů), v letním semestru studovalo češtinu 19 studentů (*Český jazyk a kultura A1.2* 6 studentů, *Český jazyk a kultura A2.2* 11 studentů, *Český jazyk a kultura B1.2* 2 studenti). Zájem o studium češtiny projevují hlavně univerzitní studenti, kteří plánují studijní pobyt v České republice v rámci programu Erasmus+, a studenti, kteří mají vazby na Českou republiku. Kurz *Český jazyk a kultura A1.1* navštěvovala také polská studentka, která do Lisabonu přijela na studijní pobyt. Kurz A1 byl určen pro úplné začátečníky a na konci akademického roku jeho účastníci dosáhli slabší úrovně A1. Do kurzu A2 nastupovali studenti se znalostí češtiny na úrovni A1 a zakončovali jej s dosaženou úrovní A2. Skupina studentů v kurzu B1 měla nejednotnou vstupní úroveň, přičemž většina byla na úrovni A2. Po absolvování kurzu studenti dosahovali slabší úrovně B1.

Činnost lektora

Hlavní pracovní náplní lektora v zimním semestru akademického roku 2025/26 byla výuka v předmětech *Český jazyk a kultura A1.1, A2.1 a B1.1* a *Úvod do literatury slovanských jazyků*, v letním semestru pak výuka předmětů *Český jazyk a kultura A1.1, A1.2, A2.2, B1.2* a *Vybrané kapitoly z literatury slovanských jazyků*. U každé jazykové úrovně probíhala výuka 2x týdně (2 x 90 minut). Studenti mají možnost navštěvovat konzultační hodiny (1 x 60 minut týdně). Ve

výuce byly používány učebnice *Česky krok za krokem 1. díl*, *Čeština Expres 1. a 4. díl* od autorky L. Holé a *Čeština pro cizince B1* od Marie Kestřánkové. Do výuky byly zařazovány aktivity z publikace *Jazykové hry a aktivity pro výuku češtiny* od Z. Malé a z učebnice *ProCzeFor* od J. Veroňkové, kostky *Story Cubes*, videa (nejčastěji *Krátké české zprávy*) a nejrůznější online aktivity v aplikacích jako *LearningApps* či *WordWall*. Aby studenti získali kredity či osvědčení, museli vypracovávat průběžné domácí úkoly, být aktivní na hodinách a úspěšně napsat závěrečný test na konci obou semestrů.

Nad rámec výuky na univerzitě byly společně s dalšími kolegyněmi z jiných univerzitních pracovišť (lektorát v Bukurešti, Dijonu, Neapoli a v Udine) zorganizovány online konverzační lekce. Lekce, které se konaly v období od února do května, byly zaměřené na různá konverzační témata, např. *Co víte o Čechách*, *Small talk s Čechy*, *Narozeniny* nebo *Pohotovost, nemocnice*. Lekce byly dobrovolné a zdarma. Byly určeny pro mírně pokročilé studenty. Kromě tematicky zaměřených lekcí byly připraveny i tzv. speed datingové lekce pro falešné začátečníky. Cílem bylo poskytnout studentům prostor mluvit více česky mimo standardní hodiny, které na univerzitách mají.

I letos studenti češtiny projevili zájem o studium na letních školách v České republice. Studentům jsem napsala doporučení a dva z nich získali stipendium na LŠSS v Praze a v Brně. Jeden student se přihlásil na letní školu jako samoplátce. Dařilo se mi také udržet spolupráci s časopisem *Krajánek*, kam jsou pravidelně posílány příspěvky českých dětí, které v Lisabonu žijí. Obdobně jako v minulém roce pokračovala propagace kurzů českého jazyka ve spolupráci s Velvyslanectvím České republiky v Lisabonu. Lektorka se zúčastnila akce *Den jazyků*, kde vedla krátké lekce s cílem zaujmout a přilákat nové zájemce o studium češtiny. 16. října se konala schůzka děkana Filozofické fakulty Lisabonské univerzity, velvyslance České republiky v Portugalsku a zástupců Senátu České republiky, na které byla projednávána budoucí spolupráce a propagace českého jazyka a české kultury v Portugalsku. 13. ledna se lektorka zúčastnila akce nazvané *Become a PhD/postdoc in Czechia*, kde prezentovala možnosti studia českého jazyka na Filozofické fakultě Lisabonské univerzity.

Aktivity konané mimo výuku

- 23. září se na fakultě konalo autorské čtení Markéty Pilátové. Spisovatelka představila svůj román *Hnízda*.
- 1. října se studenti zaposlouchali do českých písní v podání zpěvačky Markéty Zdeňkové, kterou na trombón doprovodil Štěpán Janoušek.
- 18. října studenti zavítali na koncert dua Loucas no Fado (Kristýna Kuhnová a Zdeňka Košnarová).
- 10. listopadu se studenti zúčastnili konference *Sob o signo de Camões*, kde byly předneseny české překlady básní portugalského spisovatele Camõese.
- 21. listopadu se konal filmový večer, během kterého byl promítán film *Vlhy*.
- 4. prosince se uskutečnila speciální mikulášsko-vánoční lekce. Studenti se dozvěděli o tradici čerta, mikuláše a anděla, českých vánočních zvycích, poslechli si a zazpívali si české koledy, rozkrojili jablka a ozdobili si perníčky.
- 18. března se studenti zúčastnili slavnostního zahájení výstavy inspirované knihou *R.U.R.* od Karla Čapka. Výstavu bylo možné v prostorách fakulty zhlédnout do 15. dubna.
- 26. března se konala velikonoční lekce. Studenti se dozvěděli o českých tradicích, upletli si pomlázku a ozdobili vajíčka pomocí vosku.
- 24. května lektorka uspořádala piknik pro studenty českého jazyky a jejich rodinné příslušníky.

Pracovní a životní podmínky

Lektor má k dispozici kancelář, kterou sdílí s dalšími lektory z Centra slovanských jazyků a kultur. V kanceláři jsou tři funkční počítače, z nichž jeden je napojený na centrální tiskárnu, kde je možné tisknout. Tisk je zdarma, nutné je mít vlastní papíry. K dispozici je také polička a skříň na učebnice. Většina učeben v hlavní budově fakulty je vybavena funkčním počítačem, projektorem a reproduktory, učebny v prostorách knihovny, kde se koná většina lekcí českého jazyka a literatury, jsou moderní, klimatizované a nachází se v nich velká interaktivní televize, která v případě potřeby umožňuje realizovat hybridní výuku. V budově fakulty je jedna kantýna, tři kavárny, počítačová učebna a knihovna. Univerzita lektorům ubytování zdarma neposkytuje, za poplatek je možné bydlet na koleji v buňce s dalším lektorem. Univerzita také přestala

nabízet novým lektorům kurzy portugalštiny zdarma. I nadále lektorka udržovala dobré vztahy s ředitelem Centra slovanských jazyků a kultur a se všemi kolegy z Centra slovanských jazyků a kultur.

Lisabon 17. července 2026

Mgr. Pavlína Vondráčková